

Utadretta virksomhet

Einar-Arne Drivenes

Utadretta virksomhet og formidling av forskning til allmenheten har vært viktig fra første dag av historiefagets historie ved UiT. «Landsdelsrelevans» var et av honnørordene i de mange målsetningsdebattene i etableringsfasen av det første nordnorske universitet. En viktig del av å være landsdelsrelevant, foruten forskning i nordnorsk historie og å skaffe skoleverket i landsdelen historielærere, var å formidle fag og forskning også til andre enn studentene. En måtte også få landsdelens øvrige befolkning i tale. Det skjedde ved ekskursjoner og studieturer, men ikke minst gjennom årlige lokalhistorieseminarer, senere «De nordnorske historieseminarene». Historisk klubb var først ute med sitt høstseminar i Nordreisa i oktober 1974 med temaet «Etniske grupper, læstadianisme, sentrum/periferi». I 1975 arrangerte klubben seminaret i Alta og fortsatte i flere år med sine høstseminarer. Einar Niemi hevder at Historisk klubb var en viktig pådriver for at historiefaget i Tromsø fikk en klar landsdelsprofil, «Min påstand er at Historisk Klubb, mest indirekte, ble den viktigste pådriver for profileringen av nordnorsk historie som Historieseksjonen etter hvert fikk, ---»⁸¹

Historieseksjonen, senere Institutt for historie, arrangerte det første av «De nordnorske historieseminarene» i Gratangen i 1976 med temaet «Lokalhistorie og lokalsamfunn».⁸² I 35 år, fram til 2011, ble det holdt slike årlige seminarer lagt til ulike steder i landsdelen og beregna på allmenheten med ut utall av tema: «Den late nordlending, myte eller realitet», «Samisk historie i bygdebøkene», «Byutvikling i Nord-Norge», «Lokalhistorie og EDB i Norden», «Kjønnsdimensjonen og kjønnsidentitet i historie», «Nord-Norge i verden. Geopolitikk og trusseloppfatninger». Fra 2000 til 2011 ble foredragene trykt i instituttets skriftserie «Speculum Boreale».

Og så har ansatte og lærere også vært på mange studieturer, eller ekskursjoner som det heter i akademiske kretser, for å møte kultur og mennesker in situ. Ved de aller fleste seminarene i landsdelen, det gjelder både Historisk Klubb og instituttet, ble det lagt inn en

---

⁸¹ Einar Niemi: Det nordnorske historieseminarer: Service og dannelse. Jubileumsforedrag. Trykt i *Speculum Boreale*. Skriftserie fra Institutt for historie, Universitetet i Tromsø. Nr 1

⁸² Einar Niemi. Sm.st.

ekskursjon der seminaret ble holdt, til lokalmuseer eller kulturminner. Turene har for det meste gått til nordnorske byer og lokalsamfunn, men også til det store utland. Den første ekskursjonen for lærere og studenter gikk til Vesterålen og Lofoten i mai/juni 1975. I 1980 reiste ca. 40 studenter og lærere til Roma, i 1982 var hovedfagsstudenter og lærere på Svalbard. I 1984 arrangerte Historie- og Russiskseksjonen tur til Murmansk/St. Petersburg (Leningrad) og Novgorod med retur med jernbanen via Petrosavodsk og Kolahalvøya. Et eventyr av en tur. I 1989 og i 1996 var hovedfagsstudentene og lærere på studietur henholdsvis i Nord-Frankrike og i England.

Fra omkring 2000 ble så en ny variant, *reiseseminarene* introdusert. Som på 1970-tallet var det foreninga for historikere, da «Historisk Klubb» nå «Den norske historiske forening (HIFO), avd. Tromsø» som tok initiativet og som har vært arrangør for alle reiseseminar.